Ч. 271 Неділя 1 (13) грудня 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Справа заосмотреня вдовиць і сиріт по руских сьвященниках.

З Відня пишуть нам під датою дня 10-го с. м.:

Нині говорив при загальній розправі над буджетом мінїстер фінансів Білиньский. Межи другими справами порушив він також справу лучшого заосмотреня вдовиць і сиріт по сьвященниках руских, о чім на вчерашнім засїданю згадував також пос. Войт. Дїдушицкий (указуючи на нужду, в яку попадають вдовиці і сироти по сьвященниках). Мінїстер заявив, що правительство узнає вповни потребу поправи долї вдовиць і сиріт; що вправдї в буджетї предложенім позиция відповідна на се не находить ся, то однакож правительство рішило зажадати від Ради додаткового кредиту на рік 1897.

О висококости суми мінїстер не говорив. Запитаний о се послами Барвіньским і Вахнянином, котрі єму за его заяву подякували, відповів мінїстер, що імовірно вложить половину субвенций для фондів вдовичо-сирітских т. є. 75.000 зр. вже на рік 1897 а половину на рік 1890. Однакож є можливість, що і цїла сума (150.000 зр.) вийде вже в буджет на рік 1897.

Наші ординарияти повинні би використати теперішну хвилю, коли на чолї мінїстерства скарбу стоїть чоловік, знаючий докладно край наш і відносини духовеньства. Ординарияти повинні предложити закладний материял статистичний в тій справі і упімнутись о ухвалене закона, нормуючого докладно пенсиі вдовиць і сиріт по сьвященниках руских. Повтаряю, що належало би сею справою заняти ся зараз в часї, коли нова Рада державна збере ся.

Бесїда пос. Барвіньского

виголошена на засїданю Палати послів дня 5 грудня с. р. підчас дебати буджетової.

(Дальше).

Єсть загально признаним фактом, що теперішна нужда хлїборобскої людности стоїть в тїсній звязи з розвоем всїх економічних і суспільних відносин і що єї не дасть ся усунути борзо якими небудь мірами, лиш що то може стати ся тревалим, систематичним співдїланем держави з репрезентантами рільництва і промислу.

Поодинокі мінїстерства, особливо же мінїстерство рільництва, зелїзниць, торговлї і мінїстерство справ внутрішних мають важну задачу до переведеня на поли аґрарної полїтики і при постійно збільшаючім ся числї людности і погодити з собою материяльне добро та спроможність хлїборобского населеня з вимогами держави.

Щоби відповісти сїй задачі, мусить правительство старати ся о то, щоби сирий добуток хлїборобский заедно збільшав ся, щоби чисті доходи по можности підносили ся, та щоби клясам народу займаючим ся хлїборобством добре вело ся.

Вже в комісиї буджетовій піднесено конечну потребу підвисшеня фонду мелїорацийного, щоби знаходячу ся в земли, а у нас в Галичинї ще в значній части лежачу відлогом силу продуктивну всїми стоячими до розпорядимости способами використати, аби тим піднести видаток рілї і пасовиска, годівлї рогатої худоби овець і коний та піднести і инші галузи господарства рільного, знаходячі ся в розвою. Під сим взглядом обходять ся з Галичиною все ще по мачошому, де як-раз треба би інтензивнїйшого підношеня науки рільництва і піднесеня годівлї худоби.

При першім читаню прелїмінаря державного порушив я справу поліпшеня і зробленя дешевшим средств комунїкацийних, через що далось би осягнути піднесене чистого доходу рільничого. Правительство мусить преці зачисляти до найважнїйших аґрарних задач теперішности і старане о заведене добрих і дешевих средств комунїкацийних. Правда, що в послїдних роках богато в тім зроблено, але й остало ся ще немало до зробленя. Під сим взглядом мушу звернути увагу Є. Експ. п. Мінїстра зелїзниць і промовити слово за тарифовою пільгою для рільничих артикулів, що для індивідуальних, економічних відносин Галичини єсть услівєм житя. Але й вибудоване догідних до їзди доріг, особливо же виготовлене сїти доріг водних, через що би утворено для рільництва найдешевші средства комунїкацийні, має для неї особливше значінє. (Голоси: Так єсть!).

Мушу тут піднести, що Галичина в наслїдок довголїтного занедбаня під взглядом средств комунїкацийних єсть більше покривджена, як які небудь инші в Радї державній заступлені королівства і краї. Не хочу томити вис. Палату числами, хоч маю їх під рукою; але єсть то ноторичним фактом, що від 20 лїт сїти доріг державних в Галичинї не збільшено, і що правительство обмежає ся лиш на консерроване тих, які суть. Ся обставина, що Галичина займає під взглядом сїти доріг дванай-

Послїдна струна.

(Оповідане з російского — А. Филатової).

(Конець).

Дитинна чутка душа розуміла, чого глядїла Верина і привязувала ся до неї все більше і більше. Верина чула, що Оля для неї цїлий осередок житя, коло котрого збирають ся всї гадки, бажаня, дївчина була для неї приятелем, ледве проявила ся у неї самосьвідомість. Потреба вилити свою душу, вилити всю жовч, що накопила ся у неї від смерти бабусї, була у Вериної така велика, що ледве маленька Оля стала на ноги, а вже була мимовільною слухателькою всього, що досьвідчала і перетерпіла она. Не все Оля лишала ся нїмою слухателькою, часто глядїла она на свою малу допитливими оченьками і здавалось догадувала ся чутем, що у неї на души тяжко, що она страшно терпить.

— Мамо моя, мамо — повтаряла дитина заедно притягаючи до себе Верину і притулюючись до неї своїм маленьким тїлцем, немов би хотїла захоронити єї від невидимого ворога. Сльози бігли з очий Вериної на вид зворушеня свого маленького приятеля і кінчило ся тим, що Оля плакала разом і кричала, що не хоче бачити, як мама плаче.

До вітця Оля відносила ся якось холодно і з бояню. Верин з невдоволенем глядїв на непотрібне, як він казав, привязане дївчини до матери.

— До чого ті пестощі?

Очи Вериної злобно сьвітили ся при тих словах, она притягала до себе дочку.

— Дай Боже, щоби з неї зробилась лїпше чутлива дївчина, як холодна, бездушна лялька — говорила зі зворушенем, цїлуючи дочку, а Верин з гнївом ходив по комнатї, поглядаючи насьміпливо на матір і дочку.

Як противною видавала ся Вериній довга, суха стать мужа, его спосіб ходженя, всьо в нїм викликувало відразу і навіть обридженє. Она хотїла иноді висказати свій погляд мужеви, то було би честнїйше, правдивійше, але за кождим разом, коли підходила до дверий его комнати, приходило їй на гадку, що по отвертій розмові житє разом з мужем немислиме, прийде до повного розриву і коли він скінчить ся розводом, то дочка лишить ся при вітцї. Та гадка спонукувала Верину скоро відходити від дверий мужа. Прикро, тяжко було жити з чоловіком, котрого она ненавидїла з цїлої душі, глядїла на него як на жерело свого невдалого житя. Оне не могла зійти ся з ним нїколи: надто велика була ріжниця між ними, она цїла — чувство, а він холодний розум, бездушний автомат.

Недуга дочки заскочила Верину неприготовану, она немов би оглушила єї, не дала опаматати ся. Дївчина занедужала на запалене мозку якось нагле, без якоїсь особливої причини.

Оля лежала без памяти, коли приїхав Веденский. Від довго прислихував ся єї віддихови, змірив темпаратуру.

— Кілько! — тихо спитала Верина, коли лїкар похитав з сумнївом головою.

— Сорок і вісїм десятих — глухо промовив Веденский. Верина кинулась наперед.

— Докторе, нема поліпшеня ?

— Успіх сумнївний, що робити... попробуємо ще одного средства — промовив і пішов записувати рецепту.

Верина стояла посеред комнати, зі страхом встромивши очи на почервонїле личко Олї.

— Она не буде жити.... то чого-ж я лишу ся, чого! — Она злобно стиснула зуби і тихо оглянула цїлу комнату, заломивши з розпукою руки. Нї один стогін не вилетїв з єї зболїлих грудий, лише сильнїйше стискала зуби і ломила руки.

— Ось оно що!? — немов пригадуючи собі, шептала Верина — послїдна струна ще натягнена, ще привязуюча мене до житя, урвала ся... Конець всьому — конець — хрипло шептала і знала, що нї від кого ждати їй помочи, що она остане сама на тім холоднім, безмірнім сьвітї. Веденский від'їхав, обіцюючи навідати ся на другий день.

Верина пішла до комнати мужа і незамі-

цяте, отже трете з кінця місце, нехай служить за доказ, що наш край упослїджають. Особливо же цїла північна сторона Галичини не має нїяких доріг державних, ба, єсть дванайцять повітів (межи ними пограничні повіти Камінка, Сокаль, Збараж і другі), де не видко анї одного кільометра доріг державних. Але й в других повітах пограничних (як Броди, Рава, Жовків і инші) відносини комунїкацийні не лїпші. Отже ясна річ, що доповнене сїти доріг державних в Галичинї єсть конче потрібне, а що автономні тїла: край, повіти і громади не в силї з власних средств уладити лїпше відносини комунїкацийні, то мусить тут безусловно взяти ся до того енерґічно держава. На жаль правительство в полїтицї комунїкацийній не руководить ся інтересами комунїкацийними, лиш звичайно стратеґічними і иншими взглядами. Коли отже правительство хоче поправити економічне положене нашого краю, коли хоче двигнути продукцию і торговлю, забезпечити загальне добро, скріпити податкову силу людности, а при тім і піднести відносини санїтарні та безпечність нашого бідного краю, то інтерес держави вимагає того, щоби зарадити довголїтному занедбаню і кривдженю нашого краю а не обмежати ся лиш на консерваване істнуючих доріг, а взяти ся і до будови нових. Коли-б правительство хотїло поставити нашу вітчину лиш з краями під сим взглядом мірно розвиненими, як Чехи і Морава, то треба би в Галичинї побудувати бодай 30.000 кільометрів нових доріг державних. Так виглядає то більше увзглядноване нашої вітчини, о котрім тут деколи торочить ся.

Але коли нужда серед хлїборобского населеня в Галичинї виступає загально, то панує она особливо в пограничних повітах, де правительство через будову доріг могло би зубожілий і остаючій без роботи людности дати нагоду заробити собі конечний кусник хлїба, і таким способом можна би усунути горячку еміґрацийну. Позволю собі длятого поставити слїдуючу резолюцию:

Взиває ся ц. к. Правительство взяти зріло під розвагу доповнене сїти доріг державних в Галичинї в спосіб відповідаючий інтересам держави і краю, а потрібний на ту цїль кредит вставити до прелїмінаря буджетового на рік 1898. (Дальше буде)

Новинки.

Львів дня 12-го грудня 1896

— **Іменованя.** П. Мінїстер віроісповідань і просьвіти іменував міского хемика Стан. Альберті'ого дійстним учителем державної школи промисловоі в Кракові.

— **З львівскої архиепархії.** Презенту на парохію Пасічну одержав о. Вас. Кузьмич з Покровець. — На конкурс розписані парохії: Новосілкакут, деканата підгаєцкого, Ладанцї, Вербів і Дібрнів, деканата нараївского, Збараж, декан. збаражского і Руда, декан. буського. — Завідательства одержали оо.: Теоф. Конистяньский, сотрудник зі Збаража таміже і Євст. Бартків з Поморян, в Поморянах. — Сотрудництва одержали оо.: Вол. Була з Ратища в Бориничах, Теод. Пайкуш в Підкамени, Мих. Киницкевич в Збаражи, Казим. Савицкий з Немеринець в Чезанові, Юл. Гумецкий з Сасова в Сасові.

— **Зміна властителя.** Маєтність Кончаки старі, в повітї станиславівскім, купив п. Генрик Лїндерский від п. Филомени Грабовскої за 82.000 зр. Новий властитель має розпарцелювати закуплені ґрунти і буде їх продавати селянам.

— **В товаристві руских ремісників „Зоря“** (ул. Краківска ч. 17) відбудуть ся в неділю дня 13-го н. ст. грудня с. р. „Вечерницї“, на котрі запрашає ся до як найчисленнїйшої участи членів і прихильників товариства. Для пань місця сидячі. Початок о год. пів до 8-ої вечером.

— **Інфлюенца** появила ся знов в Европі і іде до нас від заходу. Берлиньскі часописи пишуть, що пошесть дійшла вже до того міста і ширить ся там з великою силою. Богато осіб померло в послїдних днях на ту недугу.

— **Цїкаві заступники.** У Варшаві появив ся новий стан людий, котрих називають там „відсиджувачами“. То суть підставлені директори фабрик, котрі обовязані за дійстного директора, кілько разів упаде на него яка кара за невиповнене котрого з многих полїцийних приписів, відсиджувати за него ту кару. Отже о ті посади підставлених директорів фабрик старають ся понайбільше такі адвокати, що не мають клїєнтів. В Німеччинї така установа є в дневникарстві, де істнують посади т. зв. „соломяних редакторів“, котрі відсиджують кару за дійстних редакторів.

— **Велику шайку фальшівників гроший** викрито в Парижи. Шайка складає ся з 145 осіб. Фальшоване відбувало ся в той спосіб: золоті 10- і 20-франківки перерізувано вшир на двоє, видовбувано з обох половин золото і наповнивши порожне місце розтопленим оловом, склеювано відтак обі половини щільно в одно. На погляд такі монети були цїлком подібні до правдивих і кружили з рук до рук в великій скількости.

— **Телєґрафічна пересилка рисунків** буде невдовзї мабуть вже зовсім можлива і зробить великий переворот в ілюстрованю часописий. Працює над нею Едісон. „Сам помисл — говорить він — не новий, бо то лиш улучшене знаної вже системи Каселлї. Вже перед кількома роками почав я занимати ся улучшенем тої машини, але відтягнула мене від того практичнїйша справа поправленя телефону. Аж тепер прийшло менї на гадку, що улучшене системи Каселлї може віддати немалі прислуги часописям. Для них власне призначений мій новий прилад, хоч я мушу виразно застерегти ся, що монополю не відступлю нїякій часописи. Патент застерігаю собі, а машинку може справити собі кождий видавець. Пересилка буде дуже проста. Артист зробить звичайний скіц навине его на відповідний валець на однїй телеґрафічній стациї, потисне ґузик, і в хвили, коли валець оберне ся довкола, на другій стациї буде вже готова репродукция. Все є вже готове до ужитку, розходить ся менї лиш о таке поменшене формату, щоби прилад можна було носити при собі в кишени і з кождої телеґрафічної стациї висилати рисункові депешї в часї, якого нинї треба на телеґрафічну пересилку 200 слів. Найдальше в січни апаратик буде вже в продажи. Не сподїю ся нїчого надзвичайного по тім малім улучшеню, кажу виразно „улучшеню“, не „винаході“, бо помисл є власностию Каселлї. Не числю також на дуже великий покуп: імовірно закуплять собі его лиш найбільші европейскі і американьскі дневники. При тім, о скілько можу говорити про се на основі дотеперішних досьвідів, апарат буде функционувати зовсім правильно лиш на віддалене 500 миль (певно анґлійских, т. є. більше-менше 500 кільометрів), а ще досить докладно на віддалене 1000 миль (наших кільометрів). Але заки віддам его в продаж, маміряю ще робити проби з ним на лїнії межи Новим Йорком і Сан-Франціском“.

— **Молодий факир.** В однім з варшавских варстатів столярских вказував 15-лїтний термінатор Антін К. від якогось часу більше замилуване до ріжних маґічних штук, як до науки столярства. Покараний кілька разів майстром і челядниками за пустоти, став хлопець покрадемци вправляти ся в маґічних штуках. Куповав ріжні книжки, що описували штукарів як Боско і т. ин. і дійшов до незвичайної вправи. В сьвята і вільні днї від працї, чудував хлопець своїх товаришів, а навіть старші особи проковтуванем ножів, вилок, штуками з карт, з перстенями, годинниками і т. ин. Але не досить ему було тих лаврів; вичитавши звістку, що суть люди, що пють горячий олїй, притикають до тїла розпалене залїзо, почав і з тими штуками робити проби. З початку его тїло було все покрите ранами, уста попарені, однако по якімсь часї винайшов він і тут спо-

---

чена ним сїла на крісло. Він писав при своїм столику.

— Холодний, бездушний самолюб — з ненавистию глядїла на мужа. О а бачила его острокінчасту голову, пряме, рідке волосє; безпристрастний, холодний вираз лиця і всьо то ще більшою ненавистию наповнило еї.

— Чи-ж я лишу ся тут? Чи я маю настілько сили? — промовила Верина майже голосно.

— А ви тут? Я й не бачу.... такий занятий, тілько роботи набрало ся — сказав Верин встаючи з крісла.

— Олї дуже зле, лїкар сумнїває ся, чи вийде — скоро говорила Верина і нараз сльози ринули їй з очий і гістерично плачучи, она оперла ся о поруче крісла.

Всьо, що так довго збирало ся, так мучило, непокоїло, розривало серце на куснї, вилило ся тепер в страшнім плачу. Їй було соромно за себе, соромно за свою боязливість; она знала, що насьмішка опоганить лице мужа, що промигне у него гадка, що бабскі сльози вода і коли він пожалує еї, то не щиро, а з висоти своєї поваги. Верин подав їй склянку води.

— Ті сльози непотрібні: по перше, сумний конець — то лише припущене, по друге коли що й стане ся, то треба покорити ся конечности, а до того можна було надїяти ся такого кінця: Оля росла неприродно, она все була хоробливо настроєна.

— Боже мій, Боже! — застогнала Верина. — Чи-ж ви не розумієте, що Оля то одинокий сьвітлий промінь в моїм житю з вами.... коли еї не буде, я нї одної хвилї тут не лишусь.... ви гидкі для мене з тою цїлою вашою бездушною холодностию!

Очи Верина блисли холодно.

— Ваше личне житє зависить від вас. Лише я не розумію, до чого ті дрібницї тепер нагадувати, коли всьо ще непевне....

— Ви цїлий тиждень не бачили дочки.... она умирає тепер.... погадайте, та-ж я сама одна, цїлком сама....

Верин сїв на найблизше крісло; его лице злобно усьміхало ся, він здавало ся ждав окінченя комедиї.

Стогни Олї донесли ся до уший Вериної. Она живо зірвала ся з крісла і кинула ся до комнати недужої. Насьмішливим, їдким поглядом провадив еї муж.

— Вічні напади, примхи, фантазия, а пора би устаткувати — пробурмотїв і сїв знов до роботи коло столика.

Оля лежала в агонії. Она не пізнавала матери, метала ся по постели, стогнала, иноді кричала від великого болю. Житє гасло, грізно проявляючи свою силу, свої потреби, ведучи завзяту борбу з невмолимою смертию.

За кілька годин дївчинка умерла.

Неподвижна, байдужна сидїла Верина коло трупа дорогого їй єства, не спускаючи очий з маленького заостреного личка. Нагле она підняла ся з ліжочка Олї, оглянула цїлу комнату і немов нараз пригадала собі всьо, дико скрикнула і упала на застиглий труп.

Верина нїчого не памятала, як відобрали з еї рук дочку, як вивели еї з комнати дитинної і положили в постїль: она занедужала на нервову горячку.

Кілька тижднів була Верина в безнадійнім станї. Ледве стала приходити до себе, она сїдала на постели і ставила перед собою портрет Олї. Часто образ дочки ясно воскресав в еї уяві. Иноді здавалось їй, немов би бачила свою маленьку донечку живу, як біжить, лїзе їй на колїна, пестить ся з нею. Она боїть ся порушитись, боїть ся, що милий, дорогий привид щезне. Лише худеньке немов прозрачне личко бачить она невиразно, хоче схопити его черти, але не може воскресити в памяти лагідний, благаючий погляд своєї Олї....

Ледве Верина підняла ся з постели, почула, що жити в тім домі, серед попередних обставин она не може. І була дуже рада, коли муж прийшов до неї розмовити ся.

— Між нами уложили ся дивні відносини — почав ледве здержуючи голос від заволодївшого ним гніву. — В часї недуги ви не могли знести моєї присутности, гнали від себе; я гадав, що то примха, викликана недугою, але ви не переміняєте своїх відносин навіть і по недузї.

— Я не можу инакше.... Завтра виїзджаю з вашого дому — рішучо відповіла Верина.

— То ваше остаточне і невідкличне рішене? — холодно спитав муж.

— Так, инакше не можу — сльози виступили на очи Вериній.

Він ходив по комнатї. Она глядїла на мужа і знов неприязне чувство, змішане з обридженем заворушилось в нїй. Лишити ся з ним на цїле житє?

сіб і пив при всїх горячий олій. Одержавши від майстра знов „осторогу", щоби взяв ся до науки столярства, хлопець попращав всїх і пішов в сьвіт. Від двох тиждні нема о нїм нїякої вісти і може бути, що за кілька лїт появить ся де яко новий, славний факир.

— **Страшна їзда.** В Стирії, на стациї Еґіді коло Марбурґу лучила ся в недїлю страшна пригода, котру хочемо тут для остороги коротко описати, бо і в нас лучає ся нераз, що селяни нерозважно чіпають ся відїзджаючого поїзду. Коли іменно поїзд з Еґіді виїзджав, вхопили ся три селянки линви і хотїли також поїхати тим поїздом. Одна селянка впала на землю, друга впала з дошки на кондуктора і покотила ся в яр, але трета держала ся зелїзної жертки від ваґона і так єї поїзд волочив. Єї опустили сили і вже мала впасти під колеса, коли подорожний Моріц Шлезінґер отворив двері і з напруженем всїх сил відтрутив єї від колес. Вправдї кондуктори дали знак, аби поїзд став, але серед великого гуку нїхто не чув сиґналів. Шлезінґер хотів підтягнути селянку до себе, але то єму не удавало ся і мабуть селянка була би таки впала під колеса, коли-б вкінци не задержали поїзду, давши знак линвою ратунковою. На селянцї були річи цїлком подерті, а Шлезінґера мусїли возом відвезти до дому, бо від муки і страху омлївав кілька разів.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

Хто хоче стати богачем через науку, нехай все читає, що лиш дістане ся єму в руки, все одно чи щось добре, чи зле написане; але нехай притім має і свій розум, нехай над всїм, що читає, добре подумає, нехай все розважить, нехай вибере то, чого єму потреба, або що би єму придало ся і добре собі запамятає.

— Процент і лихва. Такий вже сьвіт, що нема на нїм нїчого за дармо; за все треба заплатити. Але то, здаєсь, і добре, бо не треба ласки: ти менї, я тобі. Щиріость, згода і любов між людьми ще не в тім, коли робимо щось другим з ласки, за дармо — то не велика штука для того, хто може, анї велика заслуга. Але штука в тім, щоби погодити свій інтерес з інтересом другого. Аж тогди, коли прийде ся до інтересу, показує ся, чи ми щирі, та чи уміємо жити в згоді і любови з другими. Коли хтось позичає гроший, то годї жадати від него, щоби кривдив себе самого, бо він преці міг би тими грішми щось заробити. Отже: коли позичиш, то я тобі заплачу, але й на відворот: я тобі позичу, але ти, небоже, заплати! Нема дурнички. Процент то заплата за вигоду, за позичку (відшкодованє за можливу страту) а та заплата називає ся процентом длятого, що рахує ся єї задля догідности в обчисленю все від сотки і на один рік. З того можна вже відтак легко обчислити на менше або й більше гроший, як сотка, і на більше або менше часу як рік. Проценти називаємо длятого також по нашому відсотками. — А кілько-ж треба платити проценту?... Кілько хто може і хоче і кілько хто жадає. Чим менша вигода, тим менша і заплата, чим більша вигода, тим і більша заплата. Ось н. пр. так: Менї треба тепер конче 5 зр., бо як би я їх мав, то заробив би ними 15 зр. Іду позичити до сусїда, а той каже: Як менї даш за ту пятку другу пятку, то тобі позичу. — А я кажу: добре!... і позичаю. Заробляю 15 зр., віддаю єму з них пятку і ще пятку за вигоду, а менї лишаєсь ще пятка чистого зарібку. Так отже заробив сусїд але заробив і я єго грішми. Кілько-ж проценту заплатив я єму від єго пятки? За пятку — пятку. Возьмім то на сотки, бо проценти рахують ся від сотки: як би я був позичив не пятку а сотку, то мусїв би був заплатити за ню ще другу сотку. Тепер же треба ще знати, на який я час позичив. Скажім, що на рік. По роцї вертаю пятку а за ню плачу ще другу пятку або за сотку, ще другу сотку — значить ся, я заплатив свому сусїдови сто процент. Аж сто процент?! Бійте-ж ся Бога! — скажете, — та-ж то страшенна лихва! Нї, неправда, то не лихва. Лихва була би тогди, як би сусїд позичаючи менї пятку, знав, що я дурнуватий, або такий темний, що не умію обчислити єї і не знаю на який процент позичаю, або що я позичаю на то, щоби ті гроші розтратити, пропити, змарнувати, що я марнотратник, словом чоловік або слабий на умі або великий ледащо, а він би хотів мене використати. Сусїд був би тогди лихварем, а лихварів карають після закона. А чому-ж право назначає шість процент? Тому, щоби н. пр. при процесах вже наперед можна знати як присудити кому проценти, так щоби нїкому не стала ся кривда. — Задача: Коли я обіцяв ся заплатити сусїдови за єго пятку по роцї пять процент, кілько-ж маю єму дати? Кілько треба би дати від сотки за рік, а кілько від одного риньского? Кілько треба би дати від пятки за місяць?

— Обчислене попередних задач: 1) Коли хтось відкладає собі що дня по 5 кр. і складає марками в почтовій касї ощадности, то за тиждень зложить 7 × 5 (хрестик кладемо замість слів: „разів по") або 35 кр.; за місяць 30 × 5 або 1 зр. 50 кр.; за чверть року три рази тілько що за місяць: 4 зр. 50 кр.; за пів року два рази тілько, що за чверть, отже 9 зр.; за цїлий рік 18 зр. — 2) Коли хтось має 18 зр. довгу, то мусить до пів року зложити на єго сплату половину, значить ся 9 зр.; до чверть року половину з того, що до пів року, отже 4 зр. 50; за два місяцї третину з того, що за пів року — 3 зр.; за місяць половину з того, що за два (або третину з того що за чверть року) отже 1 зр. 50 кр., а на день трийцяту часть з того що за місяць отже 5 кр. Коли буде що дня відкладати по 5 кр., то за рік сплатить цїлий довг 18 зр.

— Дві хиби у наших господарів сїльских. Лиш дві? Ой знайшло би ся їх далеко більше, як би так хто хотів про всї хиби писати; але ми піднесемо тут головно дві котрі кождому хто лиш зелїзницею переїзджає лїтом через наш край, впадають зараз в очи: буряни і хопта по полях та млаковини і багна. Велика часть наших сїльских господарів дуже не дбає о то, щоби своє поле о скілько можна очистити від всяких бурянів та хопти. Ба, що тут говорити о полях, коли навіть городи, де преці і менше землї і кожду грядочку треба би окремо обробити, повно буряну. Городи ті і поля представляють ся так як не вмитий і не зачесаний чоловік. Розуміє ся, що з такої недбалости єсть відтак велика страта і шкода, а терпить від неї не лиш сам недбалий господар, але й дбалїйший, бо буряни та хопта із запущеного ґрунту завівають на очищений. Що один направить, то другий єму попсує. З того походить відтак, що не лиш треба вічно тратити богато часу на очищуванє поля і на полене в городї, але й всїлякий добуток рільний поменших господарів буває пліхший і дуже нечистий, задля чого і платить ся дешевше. Друга хиба єсть та, що наші поменші господарі так само мало дбають о то, щоби очищувати млаковини і багна, та робити з них урожайні сїножата і поля. Правда, що то часом приходить ся і досить трудно, задля того, що у нас нема реґуляциї многих рік і потоків; але все-таки при добрій воли і охотї не одно далось би зробити. Викопати ровець, нераз навіть і не глубокий, та спустити воду не так трудно. А мимо того не одному господареви не приходить то й на гадку. Коли з весною пустить снїг, то поля єго цїлими місяцями стоять під водою і трудно взяти ся до роботи. Що-ж на то вдіяти? Яка на то рада? Нема нїякої, хиба вічно пригадувати недбалим: Очищуйте поля з бурянів та хопти! Осушуйте багна та млаковини! Настане весна, то ся рада вам сама пригадає ся.

— Вода від плям. Коли на білю суть плями, котрі від праня і мила не хотять пустити, то можна їх вибрати водою, котру можна зробити собі самому слїдуючим способом: Купити в якій торговли материялів (дроґерії за 3 кр. поташу, за 3 кр. т. зв. соли з заячої капустки (оксальної), за 3 кр. хльорового вапна і розпустити то все в 3 до 4 лїтрах кипячої дощівки, і коли підотоїть ся, зілляти чисту воду до бутлї. Осадом, що лишить ся, можна шурувати деревляну посудину або підлогу. Води сеї треба осторожно уживати, щоби не збавити біля; налити єї трошки до миски і сплямлене місце намочити в нїй на минутку, а відтак добре вижмикати і переполокати.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 12 грудня. Мінїстер справ заграничних ґр. Ґолуховский приймав вчера по полудни нїмецкого амбасадора ґр. Айленбурґа.

Відень 12 грудня. Сербский король приїхав тут вчера рано.

Відень 12 грудня. Президент Палати панів ґр. Травтмансдорф помер нинї рано о 4 год. 30 мін.

Петербург 12 грудня. Амбасадор Нелидов виїхав до Петербурґа.

Берлин 12 грудня. На кораблї „Salier", котрий затонув на мори, були галицкі еміґранти в Милївців, Рудок, Слободи і Вилеви.

Надіслане.

Ц. к. упр. галиц. акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

переніс

Контору виміни і відділ депозит.

котрих бюра містили ся дотепер в мезанїнї власного будинку до льокалю фронтового в партері.

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує залички на рахунок біжучий, приймає до переховання папери вартістні і дає на них залички.

Крім того впроваджено подібно як в інституциях заграничних т. зв.

Депозита заховавчі (Safe Deposits).

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній схвовок до виключного ужитку і під власним ключом, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднїйші зарядженя.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів одержати можна безплатно в відділї депозитовім. 101

Верина задрожала: она чула всїм своїм єством, що таке житє, як вела перше, довше вести не може. З утратою дочки в нїй порвала ся всяка внутренна звязь з минувшим.

— Я надто занятий, щоби тратити час, для мене так дорогий, на дрібницї.... на глупі історії.... роздавав ся поволи єго металїчний голос. — Ви можете уладити собі житє як схочете. Я буду висилати гроші кілько потребуєте і куди прикажете.... Тепер же я маю богато занятий.... Як буде вам мене треба для переговорів, то пришліт за мною.

Верин холодно поклонив ся і вийшов з комнати. Она переживала страшні хвилї самоти.... Куди дїти ся? По що жити, для кого? Нею заволодїло чувство безцїльности житя, майже розпука....

Курьєрский поїзд скоро біг з міста Т. в напрямі Троїцкої Лаври. Дим льокомотиви вив ся великими клубами, розстелюючи ся по мокрій траві, по корчах, обвиваючи тонкі вітки, жовті стебла і щезаючи десь в просторі.... Верина притискаючись в кутї лавочки глядїла без думки за темними клубами диму. Всьо що єї окружало, голосні спори подорожних, питаня обернені до неї, не доходило до єї слуху: в нїй завмерли всї призиви до земного житя — здавалось она не належала вже до того сьвіта.

Верина відїхала до монастиря, де рішила поселити ся. „Молити ся і умерти" — то було всьо, що лишилось їй від розбитого житя.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Проба доказує, що найліпшим напитком на теперішний час так для недужих як для здорових есть **„Servus“ Ганзена касельске какао** вівсяне з охоронною маркою **„Ui“.**

„SERVUS“ Ганзена касельске какао вівсяне продає ся лиш в картонах з 33 в станіоль опакованими кусниками по ціні **70 кр.** у всїх аптиках, дроґериях і торговлях корінних. **„Прошу бачити на опаковане“.**

ГАНЗЕН і С-ка, Касель і Хеб.

Ґенеральний заступник для Австро-Угорщини **Л. Кестліи в Бреґенциї.** 93

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах ориґінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої, і Przegląd-y

Печене тїст сьвяточних

вийшло в друку

в язицї рускім

і обнимає:

Знамениті струцлї на маслї, парені, пістні, **смачні булки дорівнуючі бабам** і т. п.

Плящок дактилевий, крухий, чоколядовий, **незрівнаний оріховий.** Нуґат і т. п. Мазурки бакалїеві, макароникові, марципанові, лїнцкий торт і т. п. Торт прованский, хлїбний, іспаньский, **знаменитий сирний** і т. п.

Всїлякі тїста до кави, чаю і чоколяди.

Знамениті приписи на медівники і т. п.

Цїна 70 кр.

По присланю перекавом почтовим 76 кр. доконує посилку franco

Народна Друкарня

Ст. МАНЕЦКОГО

Львів, Готель Жоржа. 103

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальних.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненєм.— Збірники на воду. — Комплєтні уряджeня купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8

На жадане висилає ся катальоґи.

АРТИКУЛИ ЯПАНЬСКІ

ЗЕРКАЛА, ТОАЛЄТИ ДАМСКІ

знаменитої і добірної якости поручає одинокий магазин люксусовних артикулів і найбільший склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **Людвик Файґль** Пасаж Гавсмана 8.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.